

Cítrics

Cotonet de Sud-àfrica

Delotococcus aberiae és present en una extensa àrea cítrica de la Comunitat Valenciana. És una plaga important perquè genera danys greus de deformació en els fruits, des de la caiguda de pètals fins que aconseguixen una grandària entre 2-3 cm.

Per a evitar o retardar el màxim possible la propagació a noves parcel·les, cal aplicar mesures higièniques i prospectar les parcel·les per a conèixer tan prompte com siga prompte la seua presència.

Mesures higièniques

Per a evitar l'entrada i la propagació de la plaga entre parcel·les és necessari organitzar les labors de cultiu i collita. Així mateix, es recomana netejar la maquinària, els vehicles i la roba utilitzada pels operaris després de passar per parcel·les infestades pel cotonet.

Les caixes emprades per al transport de la fruita recol·lectada en camp fins al centre de confecció hauran de ser convenientment desinfectades amb aigua, sabó i lleixiu en la mateixa central abans de qualsevol utilització posterior.

Prospecció en les parcel·les

És convenient conèixer, tan prompte com siga possible, si este cotonet és present en la parcel·la. Per això, en les parcel·les on no es té constància de la seua presència es recomana:

- Observar en els arbres recol·lectats els fruits que queden en la capçada i distingir si estos presenten alguna deformació i grandària reduïda.
- Examinar els fruits no recol·lectats i parar atenció sota el calze, el melic i entre fruits en contacte, les fulles prèviament danyades per aranya roja, minador o pugons que provoquen racons on es fixen i refugien els cotonets, i també el tronc i les branques principals. Si s'observa pseudocòccids i se'n desconeix l'espècie, es pot consultar al Servei de Sanitat Vegetal.
- Examinar la presència de femelles en els troncs al final de l'hivern i primavera.
- Parar especial atenció en els arbres al costat dels camins o els pròxims a les zones d'apilament de les caixes de recol·lecció.
- No confondre els danys de deformació provocats pel cotonet de Sud-àfrica amb els produïts pel de l'àcar de les meravelles.

Mesures culturals

Esta espècie de cotonet és sensible a les altes temperatures i baixes humitats. Per tant, afavorir les podes d'aireació augmenten la mortalitat de la plaga a l'estiu.

Control de la plaga

És necessari establir un programa de gestió que incloga diverses mesures en funció de la densitat poblacional de cada parcel·la tenint en compte a l'hora d'aplicar-les, el sistema de producció de l'explotació i la compatibilitat entre les mesures triades.

Les accions que es dirigisquen per a la gestió d'esta plaga han de perseguir dos objectius: reduir la població de la plaga existent en la parcel·la i protegir el fruit en els primers moments del seu des-

enrotllament per a evitar els danys de deformació. La reducció de la població de la plaga s'aconseguirà amb l'aplicació de mesures alternatives al control químic, com són el control biològic i biotecnològic. Totes estes mesures són compatibles entre si. La protecció del fruit pot necessitar tractaments químic, estos són compatibles amb el control biotecnològic i, segons el producte fitosanitari triat, amb el control biològic.

Control biològic

Es recomana alliberaments augmentatius d'adults del coccinèlid depredador *Cryptolaemus montrouzieri* des de finals de primavera fins a principis de tardor, a una dosi de 3-10 adults/arbre. És recomanable fer la solta quan l'estat predominant del cotonet

Anagyrus aberiae parasitant femella de cotonet

Cryptolaemus montrouzieri depredant cotonet de Sud-àfrica

sigua femella amb ovisac i repartir la dosi en dos alliberaments. A més, caldrà tindre en compte els tractaments previs i posteriors als alliberaments, de manera que no afecten les poblacions que s'alliberen.

El Servei de Sanitat Vegetal continua amb el programa de control biològic clàssic per a la introducció i l'establiment del parasitoide del cotonet de Sud-àfrica, *Anagyrus aberiae*. De les prospeccions realitzades fins hui, es pot concloure que el parasitoide s'ha establert en la zona citrícola afectada.

A més, s'associa al control d'este cotonet altres depredadors generalistes com ara *Wesmaelius subnebulosus*, dípters cecidòmids, *Nephus* spp., *Crisoperla* spp. i *Gaeolaelaps aculeifer*.

Control biotecnològic

Parany d'atracció i mort amb feromona per al cotonet de Sud-àfrica

Es recomana col·locar paranyes d'atracció i mort acevats amb feromona que incorporen un insecticida, a partir de l'inici de la primavera, a una dosi de 450 paranyes/Ha. L'emissor conté la feromona de tres espècies d'insectes, el cotonet de Sud-àfrica, el cotonet dels cítrics i el poll roig de Califòrnia.

La Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca, subvenciona la mitat de la dosi necessària a aquells agricultors que ho hagen sol·licitat en el termini i forma determinats.

Control químic

Els tractaments químics es poden dirigir en dos moments diferents:

- El tractament principal és el que es farà quan se supere el llinard de tractament fins que el fruit tinga 3-4 cm, després de seguir la plaga, tal com es descriu en Seguiment de la plaga. L'aplicació del producte fitosanitari serà de manera que es garantisca que ha arribat a totes les parts interiors i exteriors de la capçada. Es comprovarà la seua eficàcia a cap de deu dies d'haver fet el tractament i es repetirà el tractament si es torna a superar este percentatge. En cas d'haver de fer més d'una aplicació, s'ha d'alternar entre les matèries actives autoritzades amb diferent mode d'acció, amb la finalitat d'evitar l'aparició de resistències. És convenient afegir un mullant quan es prepara la mescla.
- Un altre moment adequat per a fer un tractament químic, si encara hi ha formes vives de cotonet, seria quan s'arriba a 2000 °C de temperatura mitjana acumulada des de l'1 de gener, perquè coincidix amb el màxim de nimfes de primers estadis.

Seguiment de la plaga

Consistix a observar dos fruits acabats de quallar, sans i exteriors per arbre, en 100 arbres per parcel·la; Cal triar 25 arbres per cada un dels costats de la parcel·la. Amb una periodicitat setmanal, el seguiment es farà des de la floració fins que el fruit arribe a 3-4 cm.

Els seguiments realitzats a esta plaga per part de Sanitat Vegetal es publiquen en [Avís de tractaments i seguiment de plagues - Portal Agrari - Generalitat Valenciana](#) i poden ajudar a prendre decisions sobre el moment de les aplicacions químiques.

Nimfa de cotonet de Sud-àfrica sobre fruit recentment format

Femella de cotonet de Sud-àfrica sobre fruit recentment format

Llinard de tractament

Cal tractar quan el percentatge de fruits ocupats per cotonet de Sud-àfrica viu supere el 10-12 %.

Matèries actives recomanades*: oli de parafina, oli de taronja, acetamiprid, piretrines en combinació amb feromones en paranyes d'atracció i mort(1), maltodextrin i piriproxifen.

(1) Autorització excepcional del 9 de febrer al 29 maig de 2026

(*) En triar un formulat de qualsevol d'estes matèries actives es prestarà especial atenció als usos i dosis autoritzades, així com a les condicions d'ús i manipulació. <https://www.mapa.gob.es/va/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro-productos/>

També es consideraran els efectes secundaris dels productes a utilitzar:

<http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

Scirtothrips

Scirtothrips aurantii és una plaga polífaga de recent introducció que, a més dels cítrics, afecta fonamentalment a magraner, caqui i raïm de taula. Es va detectar en 2024 en diverses comarques de la Comunitat Valenciana. Es coneix la seua presència en parcel·les de cítrics de més de 325 municipis d'Alacant, Castelló i València.

És de color groc i de grandària xicoteta, menys d'1 mm. En la nota informativa publicada en juliol de 2024, es donen algunes claus per al seu reconeixement:

<https://portalagrari.gva.es/documents/366567370/384481564/Nota+informativa+i+recomanacions+de+maneig+S.+Aurantii.pdf/c6566e76-cdfb-edee-519a-ef59c04ce080?t=1720426283299>

Es desenrotlla sobre teixits tendres en creixement, brots i fruits, als quals ocasiona ferides i deformacions en les fulles i especialment greus són les ferides que produïx en la superfície dels fruits que, encara que siguen danys estètics, poden provocar la pèrdua de la collita. Vigilar les plançonades.

Danys en fruits jòvens

Danys típics en fulles

Atés que ja s'ha iniciat la brotada en els cítrics, es recomana seguir l'estratègia de control publicada en febrer de 2026:

<https://portalagrari.gva.es/documents/366567370/384481564/20260216+ESTRATEGIA+CONTROL+Scirtotrips+aurantii+CITRICS+2026+Val.pdf/33f00a0d-716c-f248-a8e9-72189818f6d1?t=1771308265675>

És important conèixer la presència de la plaga, en l'àmbit de parcel·la, al més prompte possible, per a avaluar el risc i fer els tractaments en el moment adequat. A més, des de Sanitat vegetal es fa un seguiment d'esta plaga que ajudarà a la decisió de quan intervindre. [Avís de tractaments i seguiment de plagues - Portal Agrari - Generalitat Valenciana](#).

Vectors del virus de la clorosi nervial groga (CYVCV)

Este virus (CYVCV) s'ha detectat a Espanya a la fi de 2025. Afecta, principalment, llimeres, taronger amarg i llima. En tarongers i mandariners no sol provocar símptomes i danys, encara que poden servir de reservori.

El CYVCV no té tractaments curatius, per tant, quan un arbre

Adult i nimfa d'A. gossypii (Foto: IVIA)

s'infecta roman malalt durant tota la seua vida i pot ser font d'inòcul per a altres arbres. El virus, a més, es transmet per empelt, mitjançant eines de tall i per insectes vectors, la qual cosa fa molt difícil frenar la seua dispersió en les regions on s'establix la malaltia.

Els principals insectes vectors són pugons i mosques blanques.

Dins dels afídids destaquen *Aphis spiraeicola*, *Aphis aurantii*, *Aphis craccivora* i *Aphis gossypii*. Per part seua, *Dialeurodes citri* és l'espècie de mosca blanca que transmet la malaltia.

Per part seua, *Dialeurodes citri* és l'espècie de mosca blanca que transmet la malaltia.

El Servei de Sanitat Vegetal i l'IVIA han elaborat una nota informativa on s'amplia esta informació sobre el CYVCV:

<https://portalagrari.gva.es/documents/366567370/401866643/20260210+NOTA+INFORMATIVA+CYVCV+GVA+val.pdf/5a612471-3ac8-8e7b-5c8c-3b53d355d736?t=1770757134082>

Vinya

Acariosi (*Calepitrimerus vitis*), erinosi (*Eriophyes vitis*)

Els principals danys d'estos àcars es produïxen durant la brotada de la vinya, especialment si en eixe moment les temperatures són relativament baixes i s'allarga el període de brotada.

Matèries actives: oli de taronja, oli de parafina (només autoritzat), sofre i fenpiroximato (només acariosi).

Símptomes inicials d'erinosi

Castanyeta (*Vesperus xatarti*)

Esta plaga està causant danys importants en vinyes de secà de l'interior de la província d'Alacant (Villena, el Pinós, Monòver i Algueña).

El principal mal d'esta plaga és que no hi ha productes fitosanitaris registrats per al seu control, per tant, només podem recomanar la busca i la localització de pastons de posta, els quals se situen preferentment davall de l'escorça del tronc i braços principals i la seua posterior eliminació manual.

Quan es produïx l'eclosió dels ous, les larves nounades es deixen caure a terra i s'introdueixen buscant les arrels de la planta a la qual s'adherixen per a la seua alimentació. Per tot això, es recomana realitzar labors de cultiu per a desenterrar en la mesura que siga possible estes larves introduïdes en el sòl.

Excoriosi (*Phomopsis viticola*)

Es recomana prendre mesures preventives contra esta malaltia, especialment en aquelles zones endèmiques (la Vall d'Albaida) o en varietats molt sensibles (garnatxa).

L'estratègia de protecció consistirà a mantindre perfectament protegit el període de màxima sensibilitat a l'atac del fong, és a dir, mantindre amb màxima protecció l'estat fenològic D (fulles incipients). Per a això, realitzarem un tractament fungicida quan s'observe un 30 % de fulles incipients i repetir-lo al 40 % de fulles esteses.

Matèries actives: azoxistrobin+folpet, cimoxanilo+folpet+fosetil-Al, ditianona+fosfonat potàssic, folpet 80 %, kresoxim-metil, oxiclòrid de coure 35 % i 52 %, òxid cuprós 45 %.

Síntomes d'excoriosi sobre sarment verd

Cuc del raïm (*Lobesia botrana*): Campanya confusió sexual

Com ja es va comentar en el butlletí de gener, la Conselleria d'Agricultura continuarà amb la línia d'ajudes per a la implantació de la biotècnica de la confusió sexual en el control del cuc del raïm.

El producte que repartix la Conselleria a través del Servei de Sanitat Vegetal és el que anualment s'adjudica mitjançant concurs públic, al qual es poden presentar totes aquelles empreses que comercialitzen emissors o difusors registrats (i, per tant, autoritzats) en el Registre de Productes Fitosanitaris del Ministeri d'Agricultura.

L'emissor que en esta campanya repartirà la Conselleria és Lobesia Pro-Clip de l'empresa M2i. Es tracta d'un emissor biodegradable registrat en el MAPA amb número de registre ES-01184.

Els difusors han de distribuir-se de manera homogènia en les parcel·les, a una dosi de 1.200 difusors per hectàrea. Els usuaris poden aplicar els difusors directament en qualsevol filferro que ja estiga instal·lat en la vinya utilitzant la ranura del dispensador (imatge 1).

Detalle col·locació del dispensador (Imatge 1, M2i)

En vinyes sense filferros, com és el cas de moltes vinyes cultivades en vas, els dispensadors es poden aplicar directament sobre el cep utilitzant elàstics de goma que s'inclouen amb el producte (300 elàstics per cada hectàrea) (imatges 2 i 3). Els elàstics estan compostos per ingredients d'origen natural, s'adapten a tota mena de grandàries de sarments i varietats de vinyes, són neutres per a la salut dels usuaris i permeten reduir el temps d'instal·lació mitjançant l'aplicació de dispensadors de manera agrupada. Este sistema de col·locació és fiable, resistent i no altera l'eficàcia de la difusió de la feromona.

La resta de les especificacions tècniques per a un correcte funcionament de la tècnica ja estan descrites en el butlletí núm. 1 de gener de 2026.

Exemples de col·locació de dispensadors en vas amb elàstics de goma (Imatge 2 i 3, M2i)